

Sun-c'

UMENIE VOJNY

Najlepšia vojna je tá,
ktorá sa vôbec nezačala

Citadella

Sun-c'
UMENIE
VOJNY

Slovak Edition: © Citadella, 2013
Translation: © Erica di Orendi, 2013

Návrh obálky a grafická úprava: Marek Kacvinský
Jazyková úprava a redakcia: Erica di Orendi, 2013

Vydalo vydavateľstvo Citadella
v roku 2013

Distribúciu zabezpečuje:

PARTNER TECHNIC spol. s.r.o.
Nám. slobody 17
811 06 Bratislava
tel.: 004212 524 978 96
email: info@partnertechnic.sk

ISBN 978-80-89628-10-0

Sun-c'

UMENIE VOJNY

Najlepšia vojna je tá,
ktorá sa vôbec nezačala

Citadella

Obsah

Úvod	7
I	
Plánovanie	13
II	
Taktika boja	21
III	
Útok úskokom	29
IV	
Taktika	35

V	
Energia - nasadenie síl	41
VI	
Slabé a silné stránky	49
VII	
Postup	59
VII	
Zmeny taktiky	69
IX	
Pochod vojska	75
X	
Terén	85
XI	
Deväť situácií	93
XII	
Útok ohňom	109
XIII	
Využívanie zvedov	115

ÚVOD

Král' Che-lu sa vyznáva zo svojej záľuby vo vojenskom umení a obdive k majstrovi Sun-c'ovi pre jeho dokonalé ovládanie tohto umenia. Kráľ je však Majstrom Sun-c' síce zdvorilo no jasne odmietnutý. Ak chce kráľ hovoriť o umení vojnovom a bojovom ako o záľube či o zábave a športe, Majster Sun sa necíti byť tým pravým, s ktorým sa dá na túto tému hovoriť. Podľa neho je vojnové a vojenské ume-

nie boj o výhodu, zisk, boj na život a na smrť, nič viac, nič menej; ale nijaká zábava, šport, a tým menej šou, predmet obdivu, ktorým by sa mal niekto kochať. V tomto počiatočnom spore je etický zmysel onej historickej anekdoty, ktorú historik prerozprával nasledujúcim spôsobom.

Majster Sun nazývaný Wu zo štátu Čchi navštívil so svojím vojenským umením Che-lua, kráľa štátu Wu. Kráľ Che-lu povedal: „Podrobne som si prečítal tvojich trinásť kníh, Majstre, mohol by si nám však na skúšku predviesť niečo zo svojho vojenského výcviku?“

A keď Majster povedal, že by mohol, kráľ pokračoval: „A mohol by si to predviesť s mojimi dvorným dámami?“

A Majster povedal: „To by som mohol.“

Aj povolal kráľ Che-lu z paláca svoje krásne konkubíny až ich bolo sto osemdesiat. A Majster Sun ich rozdelil na dva oddiely a dve kráľove favoritky ustanovil veliteľkami tých dvoch oddielov. Potom vyzval všetky, aby sa chopili halapartní a potom zvolal prísne: „Viete, kde máte srdce, kde ľavú a pravú ruku a chrbát?“

„Viemé“, zvolali.

A Majster Sun povedal: „Takto, ak poviem vpred, otočíte sa v smere svojho srdca, ak poviem vľavo, otočíte sa v smere ľavej ruky, ak poviem vpravo, otočíte sa v smere pravej ruky, ak poviem vzad, otočíte sa v smere svojho chrbta.“

„Dobre“, súhlasili ženy.

Keď im takto pekne všetko vysvetlil, chopil sa Majster Sun vojvodcovskej sekery a názorne im predviedol najťažšie cviky a povely. Potom udrel do gongu a zavelil, aby sa otočili vpravo. Lenže ony sa pustili do smiechu. A Majster Sun povedal: „Ak neboli povely dosť jasné, rozkazy dosť zrozumiteľné, potom je to chyba hlavného veliteľa.“ A zopakoval im svoj výklad a keď skončil, znova udrel do gongu a tentoraz zavelil, aby sa otočili doľava. Dámy sa opäť rozosmiali. Majster Sun povedal: „Kým neboli povely dosť jasné a rozkazy dosť zrozumiteľné, bola to chyba hlavného veliteľa, ale keď bolo všetko ešte raz objasnené a vojaci napriek tomu nepostupujú podľa pravidiel, potom je chyba v tých, ktorí im velia. Kapitánov. A po-

žiadal, aby ihneď stáli hlavy obom krásaviciam, ktoré boli kapitánkami.

Kráľ krajiny Wu, ktorý to všetko sledoval z terasy svojho paláca, sa zhrozil, že majú byť popravené jeho najmilšie favoritky konkubíny, a okamžite vyslal pobočníka Dolteho s príkazom: „Kráľ sa už dostatočne presvedčil o vašich vojvodcovských schopnostiach, Majstre, ale bez týchto dvoch konkubín by kráľ stratil chuť do jedla a preto žiada, aby poprava bola zrušená.“

A Majster Sun povedal: „Prijal som kráľove poverenia a stal som sa hlavným veliteľom, ako taký nie som viac viazaný kráľovými rozkazmi.“ A dal stať hlavy tých dvoch dvorných dám, ktoré boli kapitánkami oddielov. Pre výstrahu všetkým.

Vybral ďalšie dve konkubíny a ustanovil ich kapitánkami oddielov. A zopakoval svoje povely. A ony sa otáčali vľavo i vpravo, vyrážali dopredu aj dozadu, padali na kolená a zase sa zdvíhali - ako podľa pravítka a ani jedna nemala odvahu reptať.

Aj vyslal Majster Sun posla hore ku kráľovi s týmto odkazom: „Vojsko je disciplinované a jednotné, teraz

môžete zísť a presvedčiť sa. Títo vojaci urobia všetko o čo ich požiadate, aj keby ste ich poslali do vody alebo do ohňa.“

Kráľ krajiny Wu však povedal: „Nech si vojvodca odpočinie, nech odíde do svojich komnát, neprajem si zísť dole, lebo som už videl dost.“

Majster Sun odkázal: „Kráľ našiel záľubu iba v mojich slovách, ale ich uskutočnenie už nezniesol.“

Tak spoznal Che-lu schopnosti Majstra Suna a neskôr ho ustanovil hlavným veliteľom svojich vojsk. A potom na západe rozdrvili štát Čchu, a vtrhli do jeho hlavného mesta Jing, a na severe zničili štáty Čchi a Ťin;...

Tak sa ukázala sila Majstra Suna.

(Z “Historikových zapiskov“, dopísaných roku 91 pred naším letopočtom Kráľ Che-lu vládca štátu Wu v rokoch 514-496 pred n.l.)

I

Plánovanie

新嘉海

海

北

線

界

亞細亞
加利福尼亞
刺未

大明海

線

長

畫

小東洋

線

平

海

南

境

極

I.

Plánovanie

1. Sun-c' povedal: Umenie vojny je pre štát najdôležitejším umením.
2. Rozhoduje o živote a smrti, o prežití, či skaze. Je dôležité pestovať ho a nezanedbávať.
3. V umení viesť vojnu hrá dôležitú úlohu päť faktorov, ktoré určujú stratégiu boja.

4. Sú to: (1) Zákony morálky, (2) Nebo, (3) Zem, (4) vodca, (5) postup a disciplína.

5,6. Zákony morálky zaisťujú dokonalú zhodu vládcu s ľuďmi. Ľud nasleduje vládcu bez ohľadu na vlastný život a nezľakne sa nijakého nebezpečenstva.

7. Nebo predstavuje striedanie dňa a noci, zimy a tepla, postupnosti ročných období.

8. Zem znamená vzdialené a blízke, vysoké a hlboké, schodné a neschodné, ohrozené a chránené, otvorenú krajinu a úzke priesmyky, život a smrť.

9. Vodca stelesňuje múdrosť, spoľahlivosť, ústretovosť, chrabrosť a prísnosť.

10. Postup a disciplína znamenajú pochopenie bojového poľa, rozdelenie vojska do oddielov, udržanie hierarchie hodností a ochranu ciest zásobovania a udržanie rozumnej miery výdavkov.

I. PLÁNOVANIE

11. Túto päticu pozná každý generál. Ten, ktorý ju pochopil, zvíťazí. Kto ju nepozná, prehrá.

12. Pri tvorbe stratégie boja je podstatné zvážiť nasledovné:

13. (1) Kto z vládcov je oddanejší veci? (2) Kto z vodcov je schopnejší? (3) Kto má väčšie požehnanie Neba a Zeme? (4). Na čej strane panuje disciplína a morálka? (5) Koho armáda je silnejšia? (6) Koho velitelia a vojaci sú lepšie trénovaní? (7) Na ktorej strane platia jasnejšie pravidlá pri odmeňovaní a trestaní?

14. Po zvážení odpovedí určím víťaza aj porazeného.

15. Generál, ktorý počúvne moju radu zvíťazí. Kiež by takému zverili velenie! Generál, ktorý je hluchý k mojim radám a neberie ich do úvahy, prehrá a bude odstránený!

16. Ak majú byť pre teba moje rady užitočné, dobre si premysli svoj plán a rátaj aj s nepredvídateľnými okolnosťami.

17. Ak tá okolnosti prinútiť, pokojne zmeň svoj plán.
18. Založ svoju stratégiu na výhode a lži.
19. Preto, ak si pripravený na útok, vyvolaj zdanie nepripravenosti, ak si už blízko, vyvolaj dojem, že si ďaleko, ak si ďaleko predstieraj, že si blízko.
20. Nastav pascu, vylákaj nepriateľa zdanlivou výhodou a znič ho.
21. Keď uverí lži a je si istý svojou prevahou, zaútoč. Keď však zistíš, že je naozaj silnejší, radšej sa mu vyhni.
22. Ak je tvoj nepriateľ rozrušený, dráždi ho. Vyprovokuj ho k arogantnému jednaniu predstieraním slabosti.
23. Ak je unavený, podpor jeho pýchu, nedaj mu oddýchnuť. Ak je jednotný, alebo má spojencov, rozdeľ ich.

24. Objav sa náhle, tam kde ťa najmenej čaká. Útoč, keď s tým neráta.

25. Nikdy dopredu neohlás taktiku boja. V tom spočíva majstrovstvo víťazov vojen.

26. Vodca, ktorý vyjde z bojov ako víťaz, má už pred bojom jasný plán, premyslenú stratégiu, v chráme prosí o podporu a pred sebou vidí svoje víťazstvo. Vodca, ktorý je porazený, nedokázal zrejme už pred bojom v chráme uzrieť svoje víťazstvo. Pokoj a rozvaha predchádza víťazstvu, nepokoj privodí porážku. A čo ešte ten, čo bojuje úplne bez rozmyslu! Vychádzajúc z týchto poznatkov, môžem jasne predpovedať, kto zvíťazí a kto prehrá.